

Lederen har ordet

Jeg må begynne med å takke for at dere valgte meg til formann for nok et år. Bortsett fra to nye varamedlemmer, Kjartan Fønstelién og Arve Solli, fortsetter altså styret som før. Samtidig som Kjartan og Arve ønskes velkommen vil jeg rette en stor takk til de varamedlemmene som gikk ut, Jan Bjerknæs og Bjørn Fossnes, for den innsatsen de har gjort - så langt!

Det ble påpekt under valget at det er viktig å sørge for balansen mellom kjønnene i styret, en annen utfordring er å rekruttere yngre lagsmedlemmer inn i styre og stell. Dette er valgkomitéen oppmerksom på, men at folk har en travel hverdag - særlig når barna er små - må vi ha forståelse for.

Årsmøtet ga styret fullmakt til å avhende Grodalsmølla, og i skrivende stund er salgsarbeidet i gang. I går - 12. april - var det visning, og mange interesserte møtte fram.

Vi har akkurat avviklet «Bli kjent i egen bygd» med tre foredrag og en rundtur i bygda. Interessen har vært rimelig stor med rundt 40 påmeldte. Foredragsholder var første kurskveld Terje Martinsen, og så fulgte et bildeforedrag ved Bjørn Fossnes og Kjell Jørgensen. Den tredje kvelden var det Ole Sønjus tur, men da han måtte melde forfall overtok undertegnede stafettpinnen - godt hjulpet av Oles forarbeide. I kirken sto Inger Drengsrud Førde og kirketjener Marion Andersen for omvisningen. Bjarne Kjos var møteleder, og på rundturen tok han seg av det praktiske sammen med styrets Mai Risløkken. Terje Martinsen var guide, og i Åros trådte Kjell Hansen og Reidar Jørgensen til. Det vil nok ta noen år før vi kjører et tilsvarende opplegg, og har du ideer som hvordan det da bør gjøres så la oss få vite det!

Som nevnt i årsberetningen har vi, etter initiativ av Torgeir Higrav ved Røyken videregående, satt i gang et «fotoprojekt» med elver ved linja for media og kommunikasjon. Likeså har vi et samarbeide med Slemmestad ungdomsskole om å rydde kulturminnene grav-

Forts neste side.

Røyken historielag - styret 2011/2012

Adresse: Postboks 1, 3431 Spikkestad
post@historielaget.no
Hjemmeside: www.historielaget.no

Verv	Navn/adresse/e-post	Tlf. p/a	Mobil
Leder	Kåre Selvik, Skolev. 4, 3478 Nærnesnes kaselvi@online.no	31281720	99260034
Nestleder	Bjørn Eric Hansen, Klokkergård terrasse 7, 3440 Røyken bjorn.eric@pennytime.no	31294775/31294770	92027670
Kasserer	Mai Risløkken, Slemmestadv. 21, 3470 Slemmestad mai@kule-as.no		97569611
Sekretær	Turid Sandvik, Brøholtlia 22, 3430 Spikkestad turid.sandvik@skole.bfk.no	31283866/31292200	97747301
Styremedl og kartotekfører	Terje Lønseth, Underlandsv. 82, 1389 Heggedal tlonseth@broadpark.no	31285902/31284662	90094649
Varamedl	Arve Eystein Solli, Gartnerveien 22C, 3478 Nærnes aesolli@online.no	31288844	90196878
Varamedl	Kjartan Fønstelién, Kleiva 1, 3477 Båtstø kjartan.fonstelién@akershus-fk.no	31285814	91548909
Varamedl	Bernt Otto Hauglin, Fossumv. 2, 3440 Røyken mail@mbnorway.no	31286127/31284111	91366280
Red. BM	Bjørn Fossnes, Utsikten 18, 3911 Porsgrunn bjorn.fossnes@sf-nett.no	35558909	92258512

Hva har hendt, og hva hender?

Dette har hendt :

Lørdag 27. nov. 2010

Stand på Rortunet

Lørdag 4. des. 2010

Stand på Rortunet

Torsdag 9. des. 2010

Julemøte

Torsdag 10. mars

Årsmøte 2011

Kurs:

Torsdag 24. mars

Kjenn din bygd, dag 1

Torsdag 31. mars

Kjenn din bygd, dag 2

Torsdag 7. april

Kjenn din bygd, dag 3

Lørdag 9. april

Kjenn din bygd, busstur

Styremøtevedtaket om å holde museet i Kornmagasinet åpent tre torsdager i sommer måtte utsettes grunnet ombygging og vedlikeholdsarbeider.

Hva hender i lagets regi?

Lørdag 28. mai

Bygdestevne på KM

Søndag 5. juni

Utferd til vårt nabolag: Hurum (Trondheim). Vi samles ved Kornmagasinet kl. 1100, og kjører derfra i privatbiler til Trondheim. Deltagerne må selv sørge for transport, først til Kornmagasinet, og så vil vi se på om vi kan organisere kompiskjøring derfra.

Søndag 11. sept.

Oldtidsmarsjen

Vi skal holde åpent på Hernestangen hver søndag fra St.Hans til august fra kl 12 til 15.

E-post adresser.

For å ha muligheten til å kunne spre informasjon på en rask og billig måte til de av våre medlemmer som er «på nett», ønsker vi å registrere alle medlemmenes e-post adresse. Disse kan «mailes» inn til bjorn.fossnes@sf-nett.no

OBS!

Killingstads gamle Røykenbok fra 1928 er fortsatt til salgs til medlemmer for kr. 50,-

Vi gjør oppmerksom på at boka dekker helt andre emner enn hva de nye bygdebøkene omhandler, og er derfor fortsatt interessant lesning.

Forts. fra foregående side:

haugene ved Bø og kalkovnen ved Aasgård i Bødalen. Vi regner med at de av våre medlemmer som arbeider i skoleverket vurderer om det er grunnlag for lignende prosjekter. Vi vil stille opp så langt vi kan!

På årsmøtet sendte vi rundt noen lister der våre medlemmer kunne melde seg på ulike aktiviteter, bl.a. en liste der man kunne tegne seg for å bli med på en gjennomgang av lagets fotoarkiv. Forholdet er at mange av bildene sårt trenger til supplement, slik som hvem som er på bildet, hvor bildet er tatt osv. Lista forsvant imidlertid på mystisk vis, og derfor gjentas oppfordringen til å melde seg til dette arbeidet. Tanken er at vi samles en eller flere ettermiddager på Kornmagasinet, ser på bilder

og blir enige om hva vi ser på - kanskje får vi en kopp kaffe og en prat også. Melde deg på, enten til Kjell Jørgensen - telefon 31 28 33 45/mob. 930 24 896 - eller til undertegnede - telefon 31 28 17 20/mob. 99 26 00 34. Lagets e-post; post@historielaget.no, kan også brukes.

Ellers har vi gitt uttalelse til kommunedelplanen for Slemmestad, og understreket betydningen av å ta vare på kulturminnene i dette området. Her er det mange muligheter for å få til en god tettstedsutvikling!

Forøvrig - vær oppmerksomme på lagets aktiviteter i sommerhalvåret!

NÆRSNES 13. APRIL 2011

KÅRE SELVIK

Årsberetning Røyken Historielag 2010/2011

Styret

Styret har i perioden bestått av:

Kåre Selvik	- leder
Bjørn Eric Hansen	- nestleder
Mai Oddny Risløkken	- kasserer
Turid Sandvik	- sekretær
Terje Lønseth	- styremedlem
Bjørn Fossnes	- varamedlem
Bernt Otto Hauglin	- varamedlem
Jan Bjerknæs	- varamedlem

Styremøter / medlemsmøter

Det har vært avholdt ti styremøter, to medlemsmøter samt dugnadsfest og årsmøte i årsmøteperioden. Styret har hatt møter med Per Olav Berg angående strategi for sponning fra næringslivet, med Jørn Jensen angående kommunedelsplan for Slemmestad, og med Hraukvin Rotary angående disponering av lokale i Kornmagasinet.

Medlemmer

Laget hadde 657 betalte medlemskap pr. 31.12.10. Medlemstallet er økende.

Markedsføring av laget

Laget har markedsført seg gjennom stands på kjøpesentra og ulike arrangementer i bygda, og salg av Røykenkalenderen, bygdebøker og årbøker. Historielaget har fått en rekke presseoppslag i Drammens tidende og Røyken og Hurum avis i forbindelse med reparasjon av Kornmagasinet og pengeinnsamling. Byggedagen på Hernestangen, Oldtidsmarsjen og samarbeid med Røyken videregående skole. Styret har opprettet en utklippbok for systematisk å ta vare på slike avisoppslag. Historielaget ble presentert i Drammens Tidenes / Røyken og Hurum Avis sommermagasin, og i Røykens Næringsråds brosjyre for kommunen.

Hjemmeside

Røyken Historielag har en aktiv hjemmeside på internett som vedlikeholdes og oppdateres av Kjell Jørgensen. Adressen er <http://www.historielaget.no/>

Bygdemagasin og årbok

Historielaget har utgitt to bygdemagasin og én årbok. Årbokkomiteens leder Per Olav Berg melder at samarbeidet og de kreative idé-dugnadene er positive, og at det er god stofftilgang. Oppstartsmøte for årets bok var i januar, og utgivelse skjer ca 1. november. Opplaget har vært på 1000, men skal nå reduseres til 800 for å unngå plasskrevende lagring av restopplag.

Redaktør av Bygdemagasinet, Bjørn Fossnes, etterlyser stoff fra medlemmene. Det produseres en del skriftlig materiale i laget i form av ulike rapporter, og det er fint om man samtidig kan tenke på at noe kan egne seg for Bygdemagasinet. Bygdemagasinet legges nå elektronisk ut på lagets hjemmeside, samtidig som de trykte opplagene reduseres. De siste sju nummerne er lagt ut, fra nr 52 / 2007 til og med nr 58 / 2010.

Pengeinnsamling

For å finansiere kostbare reparasjoner av Kornmagasinet og Grodalsmølla, ble det på forrige årsmøte besluttet å lage en innsamlingskampanje. Per Olav Berg har bistått styret med å utvikle en strategi. Det ble inngått et samarbeid med DnB NOR der banken finansierte trykking av blanketter mot å få sin logo på blanketten. Innbetalingsblankettene ble distribuert til husstander i Røyken via Postverket. Husstander som hadde reservert seg mot reklame var unntatt. Bernt Otto Hauglin har kontaktet flere bedrifter angående sponning. Kampanjen har gitt et resultat på kr79250. En mindre andel enn forventet kommer fra ulike bedrifter, mens resten er bidrag fra enkeltpersoner, i stor grad lagets egne medlemmer.

Kornmagasinet

På forrige årsmøte ble det opprettet et husstyre som skal ta seg av praktisk oppfølging av Kornmagasinet. Leder er Bernt Otto Hauglin som ved å sitte som varamedlem ivaretar kontakten med styret. De øvrige medlemmene er Jens Sundby og Ottar Bergli. Kari Sønju kom inn i komiteen sent på året.

Basert på en tilstandsrapport utarbeidet av

tømremester Tore Sønju i 2009 ble det besluttet å sette i gang rehabiliteringsarbeider. Det ble gjort avtale med tømmer Håvard Sønju som satte i gang arbeidet i oktober 2010. Arbeidet er omfattende, det er mye dårlig kvalitet tømmer. Nordveggen er nå ferdig, men det gjenstår utskiftning av tømmer i det sydvestre hjørnet. Det er ellers gjort en god del øvrige arbeider som vil forlenge byggets levetid.

Det er også gjort tiltak mot frostproblemer ved omlegging av vannledninger og vannlåser på toalettene.

Arbeidene har i liten grad gått ut over utleien.

Hovedproblemet nå er at bygget er malt med tett maling, noe som gjør at det er stor risiko for råte i tømmeret. For å ta vare på bygget må all gammel maling fjernes, og det må males med pustende maling. Dette må utføres av fagfolk og vil kunne koste kr 250.000.

Parkeringsplassen er ryddet for trær som hang utover. Røyken Kommune er kontaktet for om mulig å få overført eiendomsretten til plassen til Historielaget.

Det er inngått ny leieavtale med Hraukvin Rotary.

Grodalsmølla

Det forrige styret konkluderte med at laget hadde for få ressurser økonomisk og mannskapsmessig til å utvikle mølleprosjektet videre, og fremmet en sak om salg på årsmøtet 2010. Flertallet på møtet gikk mot salg ut fra den begrunnelse at bygget er historisk verneverdig og at historielaget bør ta et ansvar med tanke på kommende generasjoner. Vedtaket resulterte i at Mette Ølstad trakk seg fra styret, og Terje Lønseth, som i debatten hadde markert seg som motstander av salg, kom inn etter benkeforslag.

Terje Lønseth har i styreperioden hatt ansvar for å utrede mølleprosjektet videre, og har utarbeidet en rapport for styret der han skisserer eiendommens potensial, blant annet når det gjelder utnyttning av fallrettighetene.

Styret har sørget for å sikre bygget mot adgang fra uvedkommende, og hatt dugnad for å flytte beholdningen av bygdebøker, årbøker og arkiv for å spare utgifter til strøm. Styret har midlertidig leid lagerplass hos Jens Sundby i Åros.

Arbeidene på Kornmagasinet har vist seg å

være kostnadskreven, og arbeidet for å sikre bygget for ettertida vil bli omfattende.

På bakgrunn av dette går et samlet styre inn for å fremme et nytt forslag om salg av mølla for årsmøtet 2011 (se sak 9).

Hernestangen

Det er 16.11.2010 inngått ny avtale med kommunen om bruken av Hernestangen. Avtalen gjelder for 10 år regnet fra 1.mai 2009, men kan reforhandles i 2012 og 2015. Røyken Historielag eier Gjellumstua og Laftebu, og disponerer «Jomfruburet» og en del av läven. Til dekning av felleskostnader betaler Røyken Historielag en leie på kr 12.000. I avtalen inngår en intensjon om at Historielagets virksomhet i størst mulig grad skal rette seg mot publikum, og at man så vidt mulig skal prøve å holde Gjellumstua og samlingen i läven åpne i sommerhalvårets helger, samt åpne utstillingene på anmodning.

Museumskomiteen har i året som er gått oppfylt denne forpliktelsen gjennom to arrangementer for publikum, vår og høst (Byggedagen 5.juni og Kulturminnedagen 12.september).

Styret sikter på å åpne begge bygdemuseene, spesielt på Hernestangen, men også på Kornmagasinet, for publikum til sommeren. Dette krever innsats fra styremedlemmene, og styret håper også på bistand fra lagets øvrige medlemmer.

Arkiv

Styret ser behovet for en profesjonell ordning og forsvarlig oppbevaring av historielagets arkiv og de privatarkivene (bl.a. fra Røyken E-verk) som er i historielagets eie. Per i dag befinner disse seg på ulike steder. To medlemmer av styret (Bjørn Fossnes og Turid Sandvik) deltok på Vestfoldarkivets nettverksamling for privatarkiv 29.september. Vestfoldarkivet er kompetansesenter for historiske privatarkiv i Vestfold og Buskerud. En artikkel i siste Bygdemagasin der man oppfordret medlemmer til å melde seg til en ny arkivgruppe har ikke gitt noen respons. Arbeidet er ikke kommet i gang.

Tilbakemeldinger fra komiteene (fulle rapporter blir å finne i Bygdemagasinet):

Arrangementskomiteens leder Kari Sønju melder at de har stått for fem arrangementer i

løpet av årsmøteperioden. Antall frammøtte har vært mellom 20 og 40. Utlodninger har gitt inntekter på ca 7000 kroner. Leder rapporterer om et godt samarbeid innad i komiteen og med styret.

Museumskomiteen

Det har i 2010 vært stor aktivitet i museums-komiteen, spesielt på Hernestangen og mølla, med dugnad nesten hver torsdag i sommerhalvåret. Låven er nå satt i stand som utstillingslokale for landbruks-gjenstander og gjenstander fra tidligere Røyken Energiverk. Gjellumstua er innredet som gammel kårstue fra 1900-tallet.

Laget har kjøpt en gammel «Gråtass» fra Haug gård i Krokodden som er under overhaling i vinter hos Thorleif Berg.

Samlingen på Kornmagasinet har i høst vært berørt av reparasjonsarbeider på nordveggen. Den vil bli gjort mer presentabel til sommeren.

Komiteen har brukt godt over 500 arbeidstimer.

Gårds- og slektshistoriegrupper

Gruppen består av sju medlemmer og møtes på Kornmagasinet hver torsdag. Leder Arne Myrvang rapporterer at de arbeider videre med transkribering av kirkebøkene for bygda. Gjennomleste innførsler blir lagt inn i et data-program som er utarbeidet av DIS- Norge (forening for slektsforskning) for dette formålet. Tre av gruppas medlemmer utfører dette arbeidet utenom møtetidene.

Etter korrekturlesing sendes filene til Digitalarkivet.no, som legger dem ut i søkbar form på Digitalpensjonatets sider.

I dag er mesteparten av innholdet i kirkebøkene for Røyken fra starten i 1701 og fram mot 1810 lagt ut på denne måten, og gruppa arbeider for tiden med gjennomgang av perioden videre fram mot 1850. Materialet fra denne perioden er stort sett skrevet i gotisk håndskrift. Gruppen ønsker nyrekruttering.

Bokkomiteen

Komiteen har ni medlemmer og har hatt seks møter i løpet av året. Prosjektet går ut på å dokumentere eldre bygninger i Røyken. Leder Jørn Jensen rapporterer at medlemmene har innhentet opplysninger og gamle bilder fra publikum. Jørn Jensen har i løpet av året også utarbeidet en rapport om kulturminner på Slemmestad. Dette har vært et oppdrag fra

Røyken kommune, som skal lage en kommunedelplan. Dette har vært nyttig for bokprosjektet, men har resultert i en dårligere framdrift enn man ellers kunne forvente.

Samarbeid med Røyken kommune om turveiene:

Det er 05.09.2010 inngått en ny avtale mellom Historielaget og kommunen om vedlikehold av Oldtidsveien, Kyststien og Pilgrimsveien. Arbeidet godtgjøres med til sammen kr 16.000, beløpet skal reguleres i 2013. Avtalen er felles for alle veiene, og løper til den blir sagt opp av en av partene. Det skal hver høst avgis skriftlig rapport til kommunen, og muntlig tilbakemelding hver vår.

Oldtidsveien

Gruppen består av seks medlemmer og ledes av Bjarne Kjos. Komiteen har fordelt Oldtidsveien mellom seg, slik at man tar ansvar for hver sine deler.

Strekningen fra Gullaug til Mølla er relativt enkel, og må bare pyntes på enkelte steder.

Fra Mølla opp «Merrapina» til Mellom-Bø vokser det godt, og det blir ryddet flere ganger i sesongen. Det samme gjelder fra Mellom-Bø til Slemmestad ungdomsskole og Heimannsbakken. Generelt må blåmerking oppjusteres i 2011.

Kyststien

Gruppen ledes av Harald Melvold. Det er levert en detaljert rapport etter befaring høsten 2010. Leder beklager at det ikke har lyktes å føre kyststien i den traseen over Tojeåsen som ble ryddet for vel fire år siden. Grunneieren, DnB NOR Eiendomsforvaltning, vil helst ikke ha kyststien her, og trappa ned til «Burmaveien» har det heller ikke i år vært mulig å få opp.

Skråningen fra Veas ned mot Bjeråsstranda er vanskelig og dels farlig på vinters-tid, og Asker kommune er anmodet om å sette opp et rekkverk her. Det har vært en befaring med Asker og Røyken kommune, samt Oslofjorden Friluftsråd. Asker kommune vil nå sikre stykket, men får det ikke inn på budsjettet før i 2012.

Trappa ved Vaterland er i dårlig forfatning fordi grunnen forvitret og raser ut. Det er satt inn midlertidige løsninger, men trappa må sikres bedre. Gruppen har også tidligere rapportert at dette er for omfattende til å gjøres på dugnad. Det bør avklares hvem som har

ansvaret med tanke på ulykker. Størstedelen av trappa ligger på DnB NORs eiendom, men den nederste delen er kommunens.

Aktiviteter

Oldtidsmarsjen ble avviklet 19.september under ledelse av Bjarne Kjos og med praktisk gjennomføring fra øvrige medlemmer når det gjaldt skilting, opprensning, bemanning av start-/innkommststeder og suppestasjon på Bø. På tross av god forhåndstale i Røyken og Hurum avis var det kun 53 startere, ca ti nye, og resultatet viste noe økonomisk under-skudd. Lav deltakelse kan skyldes kollisjon med andre arrangementer (Kystkulturdag på Nærnes, eplefestival i Lier).

Markvandring: Det ble arrangert en markvandring i Bødalen 22.august med Jan Bjerknes og Bjørn Fosnes som turledere. Turen gikk langs Bøveien, Oldtidsveien og Fossumveien via Aasgård med besøk på kalkovnen og videre til Auke og via Aukeåsen til Torvbråten skole.

Medlemsmøter

Terje Lønseth hadde 21.oktober foredrag om gamle kraftverk i Åros-elva. Julemøte ble arrangert 9.desember med foredrag av professor emeritus Hans Sevatdal om trekk av norsk eiendomshistorie. Det var godt oppmøte begge kvelder.

Arrangementer på Hernestangen

Byggedagen 5.juni: Et fint arrangement i strålende vær, men færre besøkende enn forventet. Dette kan skyldes konkurranse med andre arrangement i bygda (Spikkestad-dagen, kulturdag i Heggedal). Laget fikk imidlertid markedsføring gjennom lokalpressa, og det ble rekruttert nye medlemmer.

Kulturminnedagen 12.september: Det var svært få besøkende, noe som kan skyldes manglende forhåndsannonsering. Det var avtalt med kommunen at arrangementet skulle være med i kommunens fellesannonse. Denne viste seg å være kun på kommunens hjemmeside på internett.

Reguleringsplaner og veinavn

Historielaget er høringsinstans for reguleringsplaner og forslagsstiller for veinavn.

Laget har inngått en avtale med kommunen om at utbyggere skal kontakte Historielaget

ved oppstart av nye prosjekter for å sikre at områdene blir riktig navnsatt før planer utarbeides.

Samarbeid med skoler

Det er innledet et samarbeid mellom Historielaget ved Kåre Selvik og Kjell Jørgensen og lærer Torgeir Higrav ved Media og kommunikasjon ved Røyken videregående skole om et lokalhistorisk prosjekt der elevene skal refotografere gamle bilder og skaffe fram opplysninger om dem. Røyken kommune har bevilget kr 10.000 til innkjøp av en skanner som skal eies av Historielaget og brukes i prosjektet til å digitalisere gamle foto.

Røyken Historielag har gratis gitt bort flere klassesett av årboka fra 1995 (jubileumsårboka om 2.verdenskrig) til skoler i kommunen.

Styret har inngått samarbeid med Slemmestad ungdomsskole om «Rydd et kulturminne» våren 2011. De har påtatt seg to prosjekter (gravhaugene på Bø og kalkovnen ved Aasgård i Bødalen). Vi tar oss selv av et prosjekt med å rydde Merrapina (Oldtidsveien).

SEKRETÆREN

Referat fra årsmøte i Røyken Historielag 10. mars 2011

Sted: Kornmagasinet. Tilstede: 35 stykker.

Sak 1: Åpning

Leder Kåre Selvik åpnet årsmøtet.

Sak 2: Valg av møteleder, referent og to medlemmer til å medundertegne møtereferatet

Leder og sekretær ble valgt til henholdsvis møteleder og referent. Harald Sand og Arne Myrvang ble valgt til å undertegne møtereferat og fungere som tellekorps.

Sak 3: Godkjennelse av dagsorden

Det var ingen merknader til innkalling eller dagsorden.

Sak 4: Årsberetning 2010/2011.

Det var ingen merknader. Årsberetningen ble godkjent.

Sak 5: Regnskap 2010

Økte kontorutgifter skyldes portoutgifter (8000 kr for innsamlingsaksjonen) og høyere telefonutgifter pga trådløst internett på Kornmagasinet.

Revisor Harald Melvold leste anbefalingen til styret og revisjonsberetningen.

Nytt regnskapssystem er enklere å revidere. Revisjonsberetningen 2010 viser at regnskapet er ryddig og oversiktlig og at det er ikke funnet feil. Regnskapet ble godkjent.

Sak 6: Fastsettelse av kontingent

Styret foreslo forhøyelse fra kr 250 til kr 300. En ren indeksregulering ville tilsagt 275 kr. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Sak 7: Endring av Røyken Historielags lover

Styrets forslag var på forhånd lagt ut på lagets hjemmeside. Det ble vedtatt med følgende fire endringer:

§ 3: Styrets forslag: «Et medlem som er strøket kan ikke opptas som medlem igjen før skyldig kontingent er betalt». Denne setningen ble strøket.

§4, punkt 2: Følgende setning, som var foreslått strøket, ble stående: «To av disse velges det ene år, de to andre det neste år.»

§4, punkt 14: Følgende setning, som var foreslått strøket, ble stående: «Første gang velges sekretær og medlem for ett år». (Tall gjøres om til bokstaver.)

§ 4 nest siste linje: Styrets forslag ble endret til «Stemmerett på årsmøtet har alle medlemmer som har betalt skyldig kontingent». (Endringen er understreket.) Bakgrunnen for endringen er at kontingenten for gjeldende år ikke har forfalt på det tidspunktet årsmøtet avvikles.

Sak 8: Styrets redegjørelse for Kornmagasinet tilstand

Formannen i huskomiteén, Bernt Otto Hauglin redegjorde. Kornmagasinet ble satt opp i økonomisk vanskelige tider, og det viser seg at det er brukt dårlig tømmer. Man må derfor være ekstra oppmerksom på råde. Bygget er heller ikke beregnet for oppvarming. Varm luft går ut, det dannes kondens, og dette fører til råde mellom seksjonene. Det er nå foretatt tetningsarbeider med henblikk på dette. Vannrør inn til kjøkkenet og rør ut fra toalettene er nå blitt bedre isolert slik at det ikke skal fryse. Det arbeidet man nå gjør med bygget bør være

med tanke på at det skal overleve i 50-100 år til. Problemet som må løses, bekreftet av tømmermester Håvard Sønju, er at det er malt med tett maling, noe som hindrer at fuktighet kommer ut. Dersom man ikke gjør noe med dette problemet, vil det bli en evigvarende reparasjon av stokker. Malinga må fjernes av fagfolk, og dette kan ikke tas på dugnad. Man bør engasjere et firma som er spesialisert på historiske bygg. Vi har ikke penger til det, men det må gjøres dersom bygget skal tas vare på. Man kan evt. søke finansiering hos NIKU (Norsk Institutt for kulturminneforskning). Innvendig oppussing kan tas på dugnad.

Terje Martinsen kommenterte at bygget opprinnelig ble malt med linoljemaling etter råd fra Riksantikvaren, men at det er valgt feil maling ved oppussing.

Per Olav Berg mente at fjerning av maling kan gjøres på dugnad.

Bernt Otto Hauglin sa seg enig i at det faglig sett kan gjøres av amatører, men han har erfaring for at det er vanskelig å mobilisere til dugnad.

Innspillet til huskomiteén fra årsmøtet er at man må prøve å finne ut hva som må gjøres, og så prøve å samle folk til dugnad. En liste gikk rundt, og en rekke medlemmer tegnet seg til dugnad.

Cato Christoffersen spurte om det går an å kle inn nordveggen.

Jørn Jensen mente man kunne vente noen år etter at vi nå har reparert. Men bygget har ikke noe formelt vern som er til hinder for en slik innkledning.

Bernt Otto Hauglin mente at det ligger en historisk verdi i «firerbandens» innsats som likevel gjør bygget bevaringsverdig.

Det ble stilt spørsmål om hvorvidt leverandør kan holdes ansvarlig for malingen. Kåre Selvik mente at hvis det er valgt feil maling i forhold til konstruksjonen på huset, kan leverandør neppe holdes ansvarlig.

Formannen kunne for øvrig fortelle at skjøte og festekontrakt nylig ble funnet i en safe som lenge har stått ubenyttet. Festekontrakten som ble inngått i 1985, er på 50 år. Så hva skal vi gjøre når den går ut om 24 år? Festeavgift kr 10 pr år later ikke til å være betalt.

Sak 9: Styrets forslag angående avhending av Grodalsmølla

Saksframstillingen hadde ligget ute på lagets hjemmeside i to uker. Den ble lest høyt.

Kari Sønju foreslo skriftlig avstemning. Per Olav Berg mente forslaget var så grundig utredet at han ikke ville bidra til noen omfattende debatt slik som på forrige årsmøte. Han foreslo en prøveavstemning. Denne viste et så klart flertall for salg at årsmøtet besluttet å gå til votering med en gang. Resultatet viste 5 stemmer for at mølla skulle beholdes, og 24 stemmer for salg. Mølla ble dermed vedtatt solgt uten debatt.

Sak 10: Budsjett 2011

Fordi kontingenten økes ble det foreslått å redusere det budsjetterte underskuddet fra kr 134.000 til kr 100.000. Budsjettet ble vedtatt med denne endringen.

Sak 11: Innkomne forslag

Det var ingen innkomne forslag.

Sak 12: Valg

Valgkomiteens innstilling ble vedtatt ved akklamasjon. Inger Drengsrud Førde etterlyste flere kvinner og ba valgkomiteen være spesielt oppmerksomme på det neste år.

Styret

Kåre Selvik	- formann	gjenvalg
Bjørn Eric Hansen	- nestformann	ikke på valg
Mai Risløkken	- kasserer	ikke på valg
Turid Sandvik	- sekretær	ikke på valg
Terje Lønseth	- styremedlem	ikke på valg
Bernt Otto Hauglin	- varamedlem	gjenvalg
Kjartan Fønsteli	- varamedlem	
	ny (Bjørn Fossnes)	
Arve Solli	- varamedlem	
	ny (Jan Bjerknes)	

Arrangementskomiteén

Kari Sønju	- leder	gjenvalg
Gerd Fossnes		gjenvalg
Inger Marie Melvold		gjenvalg
Karen Lillelien		gjenvalg
Liv Havik		gjenvalg
Ingrid Bjørnstad		gjenvalg

Museumskomiteén

Bjørn Eric Hansen	- leder	gjenvalg
Frøydís Christoffersen		gjenvalg
Liv Davidsen		gjenvalg
Ove Midtsem		gjenvalg
Kjell Klausen		gjenvalg
Thorleif Berg		gjenvalg

Bygdemagasinet

Bjørn Fossnes	- redaktør	gjenvalg
Jan Lien		gjenvalg
Kjell Jørgensen		gjenvalg
Arne Myrvang		gjenvalg

Slekts- og gårdshistorie

Arne Myrvang	- leder	gjenvalg
Odd Arne Svendsrud		gjenvalg
Asbjørn Westermann		gjenvalg
Jan Helness		gjenvalg
Jorun Dambo		gjenvalg
Anne Elisabeth Myrvang		gjenvalg
Ragnar Ølstad		gjenvalg

Årbokkomiteén

Per Olav Berg	- leder	gjenvalg
Terje Martinsen		gjenvalg
Jørn Jensen		gjenvalg
Inger Drengsrud Førde		gjenvalg

Revisorer

Harald Melvold		ikke på valg
Rolf Hansen		gjenvalg

Oldtidsveien

Bjarne Kjos	- leder	gjenvalg
Ole Rud		gjenvalg
Martin Aasgaard		gjenvalg
Ole Kjølén		gjenvalg
Jan Bjerknes		gjenvalg
Harald Melvold		gjenvalg

Kyststien

Harald Melvold	- leder	gjenvalg
Odd Rønning		gjenvalg
Gunnar Graff		gjenvalg
Odd Berg Petterson		gjenvalg
Erling Gabrielsen		gjenvalg

Hederstegnsråd

Bjarne Kjos		ikke på valg
Ole Sønju		ikke på valg
Ole Rud		gjenvalg

Huskomité

Bernt Otto Hauglin	- leder	gjenvalg
Jens Sundby		gjenvalg
Ottar Bergli		gjenvalg
Kari Sønju		ny

Valgkomitéen

Terje Martinsen
Ole Rud
Harald Melvold

gjenvalg
gjenvalg
gjenvalg

Sak 13: Retningslinjer for styret i årsmøteperioden

En utfordring for Røyken Historielag er å rekruttere unge. Per Olav Berg foreslo å lage arrangement hvor ungdommen er i sentrum.

Hederstegn:

Gerd Fossnes og Odd Arne Svendsrud ble tildelt hederstegn. Ingen av dem var til stede, så styret vil finne en annen anledning til å hedre dem.

Informasjon om aktiviteter:

Vi skal holde åpent på Hernestangen hver søndag fra St.Hans til august fra kl 12 til 15 og trenger at 2-3 personer om gangen stiller opp.

Bygdedag 28.mai arrangeres på Kornmagasinet.

Søndag 5.juni arrangeres utflykt til gården Tronstad i regi av Hurum historielag.

Bli kjent i egen bygd – informasjon ble delt ut.

Styret har behov for deltakere i ei arkivgruppe – oppfordring om å melde seg ble sendt rundt, uten resultat. Når det gjelder arkivet, savnes en perm fra 2000-tallet.

Fotogruppa ønsker flere deltakere. Flere skrev seg på liste her.

Det vil bli dognad på Kornmagasinet for å skaffe opplysninger om fotografier som er lagt inn på data.

TURID SANDVIK

Rapport fra museumskomiteen

Det har i 2010 vært stor aktivitet i museumskomiteen spesielt på Hernestangen og mølla. Vi har slutført arbeidet på låven og har fått i stand et brukbart utstillingslokale for landbruksgjenstander og en krok med spesielt utvalgte gjenstander fra tidligere Røyken Energi- verk. Gjellumstua har blitt standsmessig innredet som gammel kårstue fra 1900 tallet med gammel kjøkkenbenk og svartovn. I sommerhalvåret har det vært dognad nesten hver torsdag og antall dognadstimer har for lengst oversteget 500.

Laget har kjøpt en gammel «Gråtass» fra Haug gård i Krokodden. Denne er under overhaling i vinter hos Torleif Berg. Han håper å kunne få den i kjørbær stand slik at vi kan få vist den frem for barn og voksne til sommeren.

Samlingen på Kornmagasinet har blitt litt komprimert i høst på grunn av reparasjonsarbeider på nordveggen. Vi håper å kunne få denne bedre presentert og oppdatert før sommeren og kanskje byttet ut litt av de utstilte gjenstander i Salen på Kornmagasinet.

Nytt av året er at vi vil prøve å få samlingene åpen for publikum, spesielt håper vi å kunne være tilstede noen timer på søndager i sommermånedene nede på Hernestangen. Dersom noen kunne tenke seg en vakt eller to på dette herlige stedet, så si ifra til styret.

MED VENNLIG HILSEN BJØRN ERIC HANSEN

*Fra Røyken i 1964,
Skithegga på sitt frodigste!*

Regnskap og budsjett

	Note nr.	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Regnskap 2010	Budsjett 2011
Driftsinntekter:					
Medlemskontingent		152 500	175 000	168 455	204 000
Leieinntekter Kornmagasinet		65 435	70 000	65 500	65 000
Tilskudd fra Røyken kommune		16 000	16 000	38 500	16 000
Tilskudd fra staten - Mølla		8 900	0		
Inntekter arrangementer		10 375	10 000	2 710	10 000
Annonseinntekter					
vervebrosjyre		13 000	0		
Gaver gitt på årsmøtet			16 000		
Andre inntekter	1	24 280	20 500	45 712	50 000
Vi trenger din hjelp				79 250	
Sum driftsinntekter:		290 490	307 500	400 127	345 000
Driftskostnader:					
Lønnskostnader					
Diverse lønnskostnader	2	38 666	36 500	30 600	30 000
Sum lønnskostnader		38 666	36 500	30 600	30 000
Øvrige driftskostnader					
Årbøker		45 630	45 000	43 670	45 000
Bygdemagasinet og kalendre		26 858	27 000	23 480	25 000
Strøm og kommunale avgifter	3	35 269	42 000	41 081	40 000
Reparasjon og vedlikehold	4	10 107	200 000	116 322	200 000
Kostnader ved salg av Mølla					15 000
Utgifter til vervebrosjyre		31 980	0		
Datautstyr		5 689	8 000	3 980	5 000
Kontingenter		1 900	2 000	6 500	7 000
Annonser og reklame		8 219	8 000	7 444	8 000
Diverse kontorutgifter	5	10 966	13 000	36 009	20 000
Utgifter arrangementer		15 653	8 000		
Forsikringer		23 902	25 000	21 366	25 000
Andre driftskostnader	6	85 356	36 700	29 566	25 000
Sum øvrige driftskostnader		301 527	414 700	329 418	415 000
Sum driftskostnader		340 193	451 200	360 018	445 000
Driftsresultat		-49 703	-143 700	40 109	-100 000
Finansinntekter:					
Renteinntekter bank		2 723	2 000	2 695	
Sum finansinntekter		2 723	2 000	2 695	0

Balanse pr. 31.12.2010

Eiendeler:	Note nr:	2010	2009
Anleggsmidler			
Kornmagasinet		1	1
		100	100
Mølla		000	000
Gjellumstua og laftet hus på Hemestangen		1	1
Museumsgjenstander, gaver og lignende		250	250
		000	000
Inventar		1	1
Sum anleggsmidler		350	350
		003	003

Omløpsmidler:			
Kundefordringer		0	650
Sum kundefordringer		0	650

Bankinnskudd/kontantkasse			
Driftskonto		23 415	20 406
			152
Konto for medlemskontigent		9 608	840
		180	
Høyrentekonto		961	1 860
Kontantkasse museumskomiteen		3 061	1 368
		217	176
Sum bankinnskudd og kontanter		044	473

Sum omløpsmidler		217	177
		044	123

Sum eiendeler		567	527
		047	126

Gjeld og egenkapital	Note nr:	2010	2009
Egenkapital			
		350	350
Egenkapital fast eiendom og inventar	7	003	003
		166	213
Fri egenkapital		381	361

Kyststirapport 2010

Historielagets kyststikomité vedlikeholder kyststien for Røyken kommune og får en kompensasjon for det. Vi har delt den opp i roder.

Askerdelet – Slemmestad. Ansvarlig Harald Melvold

Fra Tojebukta til Slemmestad sentrum går stien fremdeles langs veien, og her er den godt skiltet og merket. Det ble ryddet en trasé over Tojeåsen for snart fem år siden. Den følger den gamle veien mellom Nedre Slemmestad og Slemmestadbråten, men området som stien går i ble avsatt til boligbygging ved rullering av kommuneplanen i 2006. Vi har igjen fremmet forslaget i innspill til kommunedelplanen for Slemmestad, men eieren, DnB NOR Eiendomsforvaltning, vil ikke ha noen kyststi her, og dermed er dette vanskelig. Vi mangler imidlertid bare en trapp for å ta stien i bruk, og vi har jobbet med dette siden traséen ble ryddet, men det har vært vanskelig å få realisert.

På Askersiden er den vanskelige og på vintertid dels farlige skråningen fra Veas ned mot Bjerkåsstranda tatt opp med Asker kommune. Det ble holdt en befarings her den 21/10 i år med deltagelse fra Asker kommune, Røyken kommune, Oslofjorden Friluftsråd og under tegnede. Det kom fram at åsen og stranda her er regulert som naturvernområde, og at eventuelle inngrep må avklares med fylkesmannen. Asker kommune har hatt befarings på stedet med en representant fra fylkesmannen, som ikke vil motsette seg sikringstiltak her. Kommunen har imidlertid ikke midler til å gjøre noe med dette stykket før i 2012.

Slemmestad – Grunnvik. Ansvarlig Odd Rønning

Trappa ved Vaterland er fremdeles i dårlig forfatning. Grunnen forvitrer og raser ut og det er til dels store åpninger under rekkverket på et par steder. Som en midlertidig løsning er det slått to rekker med tau under rekkverket.

Vi har bedt kommunen om en ekspertvurdering av hva som må gjøres for å sikre trappa. Som nevnt i fjorårets rapport er dette for omfattende til å gjøres på dugnad. Det bør også avklares hvem som har ansvaret hvis det skjer en ulykke her. Størstedelen av trappa ligger på DnB NORs eiendom, men den nedste delen er kommunens.

På Kirkerudfjellet har vi laget og satt opp en ny benk i impregnerte materialer, mens ryggstøtet med inskripsjon er istandsatt. Benken er laget etter mål av den gamle.

Hele strekningen er åpen og godt merket, også sløyfa som går om Odden.

Grunnvik – Nærnes. Ansvarlig Gunnar Graff
Stien er fremdeles stengt mellom Nordre Grunnvik og Nordstranda. Det er nå to år siden planutvalget i kommunen vedtok å få laget en reguleringsplan for Grunnvik med sikte på å regulere inn kyststien langs stranda. Dette er det ennå ikke gjort noe med.

Stien starter igjen ved slippen i Nordstanda og går via seilforeningen opp til storveien ved Nopec. Herfra følger den Sundbyveien til «Stasjon».

Nærnes – Ramton. Ansvarlig Odd Berg Petterson

Infotavlen ved Nopec har igjen vært utsatt for hærverk. Denne gangen har den vært overmalt og tagget, men det er blitt skrapet rent.

Det er ønskelig å få lagt stien langs stranda mellom seilforeningen på vestsiden og båtforeningen på østsiden av bukta, fremfor at den går langs Sundbyveien. Her går også den gamle veien til Nærnes. Dette er tatt opp med de berørte grunneiere og tomtefestere. Alle er meget positive, bortsett fra en som det har ikke vært mulig å komme til enighet med tross mange henvendelser i løpet av året. Kommunen er anmodet om å ta saken opp med ham.

Fra «Stasjon» går det ei sløyfe om Nærnestangen, mens hovedtraséen går videre opp Gartnerveien og Østveien. I forståelse med grunneierne er nå stien lagt om Flådda, hvor det er en flott utsikt over fjorden. Her er også et bord med benker. Stien kommer ned ved den øvre isdammen på Ramton.

Ramton – Hurumdelet. Ansvarlig Erling Gabrielsen

Fra parkeringsplassen på Ramton har stien tidligere gått opp langs Sundbyveien mellom campingvognene. Stien er nå skiltet om brygga og videre sørover langs sjøen, forbi båthavna og deretter over åsen fram til stien som går over til Høvikvollen. Stien går videre over Ulaåsen hvor det er et fint utsiktspunkt.

Fra Høvikvollen følger veien via Demme-

kilen og Fagertun til Båtstø. Derfra langs Blåhellaveien til Åros brygge og videre opp til sentrum i Åros, hvorfra den går over Kaståsen og kommer ned på veien ved avkjørselen til Skogsborg og Bestonstranda. Herfra går stien ned til Bestonstranda, hvor vårt ansvar for stien opphører ved kommunegrensen mot Hurum, der hvor brua går over bekken.

Selv om veien over Kaståsen har en del fine utsiktspunkter over Sætrepollen hadde det vært et veldig pluss for kyststien å få lagt den på nedsida av Åroskastet. Til det trengs ei bru mellom Årosstranda og Lagahølet. Det hadde også vært fint med ei sløyfe om Torvøya, dersom det hadde vært mulig å få til en adkomst dit, for eksempel ei kabelferge. Torvøya er jo kommunalt friområde, men bare tilgjengelig for båtfolk.

Timeforbruk

Medgått tid i 2010 til ettersyn, rengjøring og vedlikehold, kvisting og rydding, merking, oppsetting av stolper og skilt, samt ny benk på Kirkerudfjellet er ca. 114 timer.

KYSTSTIKOMITÉEN
HARALD MELVOLD

Julemøte 2010

Det tradisjonelle julemøtet fant sted torsdag 9. desember. Nesten 50 medlemmer ville være med og opparbeide litt julestemning.

I disse dager kjører styret hardt på for å skaffe midler til vedlikehold og reparasjon av Kornmagasinet, og hadde i år spart utgifter til underholdning. Det viset seg imidlertid at det innen styret finnes kapasiteter. Turid Sandvik hadde børstet støv av gamle pianoferdigheter, og forsamlingen gav til beste ett par av de mest kjente julesangene.

På besøk hadde vi fått professor Hans Sevatdal som káserte om «Areal og Eien-dom.» Vi fikk vite mye om eiendomssystem og matrikkelsystem, og fikk klarhet i mange begreper som de fleste av oss hadde hørt om, men nok ikke helt hadde forstått betydningen av. Interessant emne, fremført på en fengslende måte.

Gløgg og pepperkaker, kaffe og julekake fra jentene på kjøkkenet bidro også til at det ble en hyggelig kveld.

RED.

Gjesterevy på Høyenhall en februar dag i 1944

Hva kunne en ungdom på 15-17 år foreta seg i krigens siste år i Drammen?

Selv vokste jeg opp i Stømsgodset, et sted hvor jevnaldrende kom sammen i uformelle grupper. Vi spilte fotball på sletter i skauen og hadde kamper mot lag fra andre bydeler. Ingen uskyldig foreteelse den gangen. Det hendte ofte at politiet dukket opp og stoppet det hele.

En annen populær beskjeftigelse var å gå på møter i Frelsesarmeen. Musikken deres fengte oss.

En kristelig ungdomsforening i Strømsgodset kirke samlet også de fleste ungdommene. Ikke så mye på grunn av det religiøse innholdet under møtene, men samværet med like-sinnede i trygge omgivelser i ellers vanskelige tider var av stor betydning.

Dette var i perioden 1943-1944.

Da dukket tanken på å skape en revy opp. Noe som kunne live opp i en ellers trist tid. Som tenkt, så gjort. En gruppe på 10-15 gutter og jenter fikk kontakt med en eldre kar som var kjent for sin humoristiske sans. Han skaffet også kontakt med et band som blant annet hadde en dyktig og populær trommeslager. Det viste seg at han vakte stor jubel de forskjellige stedene. Han fremførte rytmer fra forskjellige land. Det var først typisk tysk marsj, for så å avslutte med amerikansk swing. Det

HALLO! HALLO!
RØYKEN!

SUKSESSREVIYEN

„Vi gir oss ikke”

På „HØYENHALL“

Lordag 5. februar 1944 kl. 8

siste skapte stor jubel. Det var ikke mye som skulle til den gangen.

Vi satte i gang, øvde og fikk tekstene som skulle fremføres kontrollert av politimyndighetene. Vi fikk trykket program og plakater for oppslag. Og tro det eller ei. Dette ble så populært at vi straks gikk i gang med revy nr. 2. Den første under tittelen: «Ta det som det kommer», og den andre: «Vi gir oss ikke». Begge titlene med en hint til de forholdene vi levde i på den tiden.

Vi opptrådte på forskjellige steder i distriktet som Folkets hus på Gulsbogen, Folkets hus i Hokksund, Lokalet Folkvang i Skoger, Haugestad i Lier og ikke minst Høyenhall her i Røyken.

Det var det siste stedet, Høyenhall, jeg nå som bosatt i Røyken fant at det kunne være artig å skrive litt om her i Bygdemagasinet. Kanskje er det noen her som var til stede på vår forestilling. I så fall skulle det være artig å høre ifra dem.

Det var ikke så enkelt å komme frem til de forskjellige lokalene den gangen. Tog fra Drammen, kjelke til å frakte rekvisittene med, og så montering.

På Høyenhall fikk vi en spesiell opplevelse. Midt under forestillingen fikk vi beskjed om at det var flyangrep på Oslo. Himmelen var opplyst av raketter, lyskastere og eksplosjoner.. Nå ville alle ut å beskue begivenheten. Når det hele var over var det bare å starte opp igjen.

Disse glimtene fra ungdomstiden dukker stadig opp når jeg hører om eller passerer Høyenhall.

CATO L CHRISTOFFERSEN

«Tændstikka»

«Heggedal og omegn Historielag» har utgitt lagets første årbok, «Tændstikka», og vi applauderer og gratulerer!

Årbok 2010 Skrift nr. 1 er 80 sider med fengende stoff fra Heggedal og omegn. Det er også blitt en riktig pen trykksak, med mange fine bilder i farger.

Leder av redaksjonskomiteen for «Tændstikka» er Terje Martinsen.

Laget har adresse Vollenveien 184, 1389 Heggedal, og du kan finne omtale av laget på «Google».

RED.

Lovendringer

Historielagets lov er endret noe. Endringen ble godkjent på årsmøte 2011.

Lov for Røyken Historielag

§ 1

Røyken Historielag har til formål å verne om kulturminner i Røyken, berge muntlig tradisjon om liv og arbeid i eldre tid, samt øke og spre kunnskap om bygdas fortid.

§ 2

Laget setter seg som oppgaver blant annet å:

- a) samle sagn, folketoner, stedsnavn, beretninger om gamle skikker, former for overtro og all slags tradisjon som knytter seg til ætt og gård og forskjellige næringsveger, jakt, fangst og fiske, industriltak og så videre i samarbeid med Landslaget for bygde- og byhistorie.
- b) arbeide for registrering, samling og verning av materielle kulturminner i bygda.
- c) arbeide for å skaffe skolene historisk stoff om bygda til bruk i undervisningen.
- d) avholde bygdestevner.
- e) gi ut periodiske skrifter som inneholder bygdehistorisk og slektshistorisk materiale og verdifull tradisjon.
- f) støtte opp om arbeidet med å gi ut bygdebøker og andre lokalhistoriske skrifter for Røyken.

§ 3

Medlem av laget er enhver som betaler den årlige kontingent. Kontingenten fastsettes av årsmøtet.

Den som ikke har betalt medlemskontingent etter skriftlig purring strykes som medlem 1. januar påfølgende år.

§ 4

Årsmøte holdes hvert år innen utgangen av mars. Innkalling skal skje med minst to ukers varsel ved annonsering i en lokalavis, og med henvisning til lagets hjemmesider der saksdokumentene til møtet skal være tilgjengelige.

Innkallingen forelegges årsmøtet til godkjenning. Deretter velges møteleder, referent og to medlemmer til å medundertegne møtereferatet. De sistnevnte fungerer også som stemmekontrollører.

Årsmøtet skal behandle:

- a) Årsberetning.

- b) Revidert regnskap.
- c) Kontingentfastsettelse.
- d) Budsjettforslag
- e) Forslag fra styret.
- f) Innkomne forslag.
- g) Valg, der det velges

Leder for ett år.

Nestleder, kasserer, sekretær og styremedlem for to år. To av disse velges det ene året, de to andre det neste.

Første, annet og tredje varamedlem for ett år.

To revisorer for to år.

Valgkomité på tre medlemmer for ett år.

Arrangementskomité på seks medlemmer for ett år. Ett av disse velges til leder.

Museumskomiteé på minst seks medlemmer for ett år. Ett av disse velges til leder.

Redaksjonskomité for bygdemagasinet på minst tre medlemmer for ett år. Ett av disse velges til leder.

Redaksjonskomité for årboka på minst tre medlemmer for ett år. Ett av disse velges til leder.

Slekts- og gårdshistoriekomité på minst tre medlemmer for ett år. Ett av disse velges til leder.

Minst seks medlemmer til ettersyn av Kyststien for ett år. Ett av disse velges til leder.

Minst seks medlemmer til ettersyn av Oldtidveien for ett år. Ett av disse velges til leder.

Huskomité på minst tre medlemmer for ett år. Ett av disse velges til leder.

Hederstegnsråd med leder, sekretær og ett medlem, alle for to år. Første gang velges sekretær og medlem for ett år. Minst en av de tre bør ha blitt tildelt hederstegn.

Årsmøtet drar dessuten opp rammen for arbeidet frem til neste årsmøte.

Innkallingen til årsmøtet må opplyse om det foreligger lovendringsforslag og forslag fra styret til behandling.

Lovendringer krever 2/3 flertall.

Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må være innkommet til styret senest 14 dager i forveien, forslag til lovendringer senest to måneder i forveien.

Stemmerett på årsmøtet har alle medlemmer som har betalt skyldig kontingent. Det kan bare avgis en stemme pr. medlemskap. Stemmegivning kan ikke skje ved fullmakt.

§ 5

Laget ledes av et styre på fem medlemmer med tre varamedlemmer.

Styret er lagets høyeste myndighet mellom årsmøtene. Lagets leder har ansvaret for lagets drift mellom styremøtene og for å innkalle til styremøter.

Styret holder møte når det er nødvendig, minst en gang i kvartalet. Styret er vedtaksdyktig når minst tre medlemmer av styret er til stede, hvorav leder eller nestleder må være ett av medlemmene.

Dersom et styremedlem ikke møter har møtende varamedlemmer stemmerett i den rekkefølge de er valgt.

Styret kan nedsette arbeidskomiteer for løsning av enkeltoppgaver.

§ 6

Ekstraordinært årsmøte kan innkalles når styret bestemmer det, eller når minst ti medlemmer krever det. For innkalling og varsel gjelder samme regler som for årsmøtet. Ekstraordinære årsmøter kan bare behandle den eller de saker som er angitt i innkallingen.

§ 7

Dersom Røyken Historielag går inn eller oppløses skal lagets eiendeler av en hver art tilfalle en stiftelse som har til formål å skaffe Røyken ajourførte bygdebøker og andre lokalhistoriske skrifter.

Det årsmøte der oppløsning blir vedtatt skal velge styre for stiftelsen og treffe de nødvendige vedtak etter stiftelsesloven.

Tips til slektsforskere

Gå inn på disnorge.no, velg «finn gravplasser» og leit deg fram via fylke, kommune og kirkegård.

På mange kirkegårder er bilde av gravsteiner lagt inn. Her kan du hente mye opplysninger. Arbeidet med fotografering av gravsteiner pågår ved flere kirkegårder.

RED.

Kjenn din bygd

Som ved alle tidligere gjennomførte tiltak av denne art, viste det seg også denne gang at kurs i «bygdekjennskap» er populært. I konkurranse med fine vorkvelder fylte vi opp Kornmagasinet med nye og «gamle» fjes. «Kås-ørene» håper at vi fikk tilført deltagerne interessant informasjon, samtidig som at vi fikk nyttige tilbakemeldinger fra salen.

Vi lar en av deltagerne fortelle hvordan hun opplevde kurset.
Red.

BLI KJENT I EGEN BYGD

Historielaget har igjen avholdt kurset «Kjenn din bygd». Kurset har vært godt mottatt tidligere og det manglet heller ikke interesse denne gang!

Ca. 40 deltagere har vært med på kurset som startet på Kornmagasinet torsdag 24. mars 2011.

Bjarne Kjos ledet oss gjennom hele kurset som besto av tre torsdagskvelder + en lørdag formiddag.

Første torsdagen hadde Terje Martinsen foredrag om bosetting, stedsnavn og næringsliv. Her fikk vi et grundig innblikk i Røykens historie fra før-kristen tid og fram til i dag, om bl.a. hvor mye stednavnene kan fortelle oss. Kari Sønju sørget for kaffepausen.

Torsdagen etter tok Bjørn Fossnes oss med på kryss og tvers i Røyken. Kjell Jørgensen styrte lysbildene. Dette ble en fin videreføring fra uka før. Her fikk vi se både gamle og nyere bilder fra hele Røyken. Historielaget sitter på en imponerende samling fotografier.

Kari Sønju og Gerd Fossnes sto denne gangen for kaffepausen. Gerd Fossnes fikk denne kvelden utdelt historielagets hederstegn for mange års iherdig innsats i laget.

Torsdag 7. april skulle Ole Sønju ha ledet oss inn på husmannslivet og livet på landsbygda og ikke minst til Røyken kirke. På grunn av sykdom ble det Kåre Selvik som tok oss med om bondegårder og husmannsbruk. Her fikk vi bl.a. innblikk i utviklingen av eiersstrukturen av gårdene. Ole Sønju sitt arbeide

Matpause på Kroa i Slemmestad

Kursdeltagerne med fabrikkannlegget i bakgrunnen

om husmannslivet ble tatt med. Det ble også henvist til tidligere Årbøker og Bygdemagasinene om emnet. Vi fikk også en kort innføring i kirka i Røyken med bl.a. av noen av prestene fra gammelt av og av Røyken kirkes eiere. Det var først i 1849 at Røyken kommune er eier av kirka.

Kari Sønju sto for trakteringen også denne kvelden.

Vi forflyttet oss så til Røyken kirke. Der tok Inger Drengsrud Førde imot oss på kirke-trappa.

Inne i kirka benket vi oss etter gammel skikk ved å sitte på kvinne- eller mannssiden.

Inger fortalte om kirkas historie fra ca. 1229, bygget i romansk stil, og med de endringer kirka har hatt gjennom tidene. Særlig etter reformasjonen på midten av 1500-tallet ble det store endringer, ikke minst på interiøret.

Kirketjener Marion Andersen fortalte om restaureringen av kirka, om hva som hittil er gjort og om hva som står igjen. Til slutt fikk vi rusle rundt i kirka på egenhånd.

Lørdagen etter, altså 9. april, var det fram møte ved Rådhuset. Der sto det en buss

som tok oss med på en rundtur så og si rundt hele kommunen. Vi var også så vidt innom nabokommunene Lier, Asker og Hurum. Terje Martinsen var guide. På Hernestangen fikk vi strekke på beina. Og på Slemmestad var det kaffepause med medbrakt niste. Cato Christoffersen tok imot oss på Sementmuseet. Der fikk vi en grundig omvisning og en orientering om Slemmestads historie fra den 100-års epoken som var industristedets storhetstid.

Etter å ha kjørt på mange kronglete og svingete veier som noen steder bar preg av at vinteren hadde satt sitt preg på veistandarden, kom vi oss fram igjen til Rådhuset. Bjarne Kjos sørget gjennom hele kurset for at tidsskjemaer ble overholdt.

Dette har vært et meget interessant kurs. Selv om jeg har bodd i Røyken i 29 år, så er det mye nytt som har dukket opp. Røyken Historielag kan med hell arrangere flere slike kurs i framtida !

MARIT BERG SVENDSRUD

Prosjekter for 2011

Prosjekt 1

GRAVHAUGENE PÅ MELLOM - BØ

Feltet er blant de rikeste og største gravstedene i Røyken. Selve gravfeltet ved Mellom-Bø omfatter 15 hauger. Størrelsen er fra 4-10 m i diameter og høyden 0,5–1 m.

De største gravene har «fot grøft». De fleste hauger har en tydelig dump på toppen. Dette kan skyldes utgravninger eller at gravkammeret har rast sammen. Det er vanskelig å tidfeste gravene, men de stammer fra jernalder/vikingtid og ble trolig laget i tiden mellom år 500 - 900 e. Kr.

En del utgravningsarbeid ble utført i begynnelsen av forrige århundre (1904), og det er funnet blant annet beinrester, en del småting og en knapp. Det er etter hvert funnet til sammen ca. 45 gravhauger på de tre Bø-gårdene.

Disse haugene trenger en stor opprydding. Lauvtrær vokser hurtig og det er nå minst 15 år siden sist det ble ryddet i området. Disse 15 haugene ligger ved siden av Oldtidsveien og det faktum at Røyken Historielag årlig arrangerer oldtidsmarsjen, gjør at det også er av stor betydning at de som passerer virkelig kan se gravhaug området.

Prosjekt 2

KALKOVNEN PÅ AASGAARD

Denne kalkovnen var i bruk til ca. 1870. En slik kalkovn ble brukt for å få ut kalk fra kalksteinene. De tente et bål nær en fjellvegg, når det ble varmt kastet de vann på fjellveggen slik at kalkstein løsnet fra fjellet.

For å få skilt kalken fra kalkstein må den varmes opp til 1000 grader. Derfor ble ved og kalkstein lagt lagvis i kalkovnen. I kalkovnen måtte det være god trekk. Den beste kalken ble brukt til å kalke på hus og som sement når de bygde hus av stein. Den dårlige kalken ble brukt til å kalke jordene med.

Røyken kirke ble bygd med kalk herfra. Røyken kirke ble bygget på 1200-tallet.

Kalkovnen på Aasgaard er i ferd med å forsvinne på grunn av alle løvtrærne som vokser opp i restene av ovnen. Ryddingen betinger fjerning av mange trær i og rundt ovnen. Den er heller ikke godt merket fra Fossumveien og trenger en ny opplysningstavle samt retningspiler fra Fossumveien.

Prosjekt 3

RYDDING I OLDTIDSVEIEN

Oldtidsveien, fra Slemmestad til Gullaug, passerer bl.a. Grodalen. Mellom Bøveien og

Grodalen er to områder som sårt trenger en skikkelig rydding.

Det er området der veien krysser Bøbekken mellom Bø og Fossum og den såkalte "Merra pina" det bratte partiet fra Grodalen og opp til Stokker.

Her er flere vindfall og et stort behov for felling av trær, slik at veien kan bli godt synlig i terrenget. Det gror igjen med tornekrautt, bringebærkjerr og alle typer løvtrær.

Til ettertanke

Asbjørn Løvås husker jeg som lærer ved Betesda Søndagsskole fra 1940-årene. Jeg fant dette avisutklippet som jeg ikke kunne motstå:

RED.

Fattig er den -

*Fattig er den som ikke har venner.
Ingen å gå til med livets besvær.
Ingen som truster når feberen brønner,
og ingen som støtter de valende knær.*

*Fattig er den som ingen vil be for,
som kjemper alene i sorg og i savn.
Som ingen vil bønnfalle Gud på sitt kne for
og ingen av kjærlighet nevner hans navn.*

*Av alle de fattige sjeler du møter
så er det så mange som ikke forstår
at noen dem elsker og ikke forstøter,
men ønsker å lindre de verkende sår.*

*Møter du ensomme sjeler på ferden
- slike som regnes blant utskudd og ramp,
som mislyktes den gang de startet i verden
og livet ble bare fortvilelsens kamp.*

*Så gi denne ensomme smil, ord og tårer.
Gråt når han gråter - han trenger din trøst.
Hans blod flyter varmt - som hos deg - i hans årer.
Kanskje hans sinn ved din hjelp kan bli løst.*

*Vel er du fattig og føler deg ringe
og mener at andre gjør bedre enn deg.
Den trøst som du eier, den trøst kan du bringe
og være en støtte - et lys på hans veg.*

Asbjørn Løvås, august 1980.

En «kartforretning» på Nærnes anno 1786

I Røyken Historielags årbok for 1993 skrev Gustav Kirkerud en glimrende artikkel om Nærnesgårdene fram til ca 1870, kalt «Eiere og brukere av Nærnesgårdene i eldre tid».

Et sted i denne artikkelen henvises det til panteboka for 1786, da gården Søndre Nærnes ble delt mellom de to eierne Jens Olsen og Jens Larsen, og dette fant jeg såpass interessant at det var verd å sjekke hele denne innførselen.

Grammatikk, ordstilling og setningsoppbygging virker underlig i vår tid. Dokumentet er skrevet i en noe slurvete, men allikevel fullt leselig gotisk håndskrift. Jeg gjengir her en bokstavtro oversettelse av dokumentet:

Underskreve Jens Larsen og Jens Olsen, begge boende paa Gaarden Nersnes I Røgen Sogn, gjør herved Vitterligt; at vi haver med hindanden den 6te Junii 1786 opgaet saadant Deele mellem vores Eiende Øde Gaarden Nersnes nemg. T: Angaaende denne Gaards Skov og Udmark da blev samme delt saaledes:

Pmo. Halvedeelen af Vest Marken, som gaar paa Nordre side lige af en Bæk fra Baarsrud kiendet og Render need ved Nersnes stranden, og begynder fra en Eng Soka kaldet og en der staaende korset Siljue, siden fra en Vei, som gaar tvers over Møene Aasen til en Steen under Aasgaard Kleven som er korset i, derfra til en korset Eeg, paa den Syd Vestre siide af før nævnte Klev, og paa den Nordre side av Auchelejna, og lige derfra til en Gran, en Furue til et Vidt Bjerg med Kors udi, derfra til en Løn, en Gran og Asp, samt en Lin, i A en en Eeg, og endes ved en Gran ved det Nordre Nersnes deele, hvilke Trær alle var korsede, af denne Vestre Deele strekning og Skaug tilhører mig Jens Larsen den Nordre og mig Jens Olsen den Søndre Deel til Ejendom.

2det. henseende den Østre deel af samme Udmark og Skaug da tager det sin Begyndelse paa Østre Side af førskrevne Bæk fra lille Hestehave ledet ved en korset Siliu. Derhen til toe Grantrær, en Asp en Gran en Asp en Gran, en Lind en Gran en Siluie en Eeg en Alm en Gran en ditto, en Eeg i lige Strækning efter bemeldte Trær, til et Bierg ved Baarsrud Deelet hvori er korset, hvoraf jeg Jens Larsen skal tilhøre den Østre Deel langs Fiorden og jeg Jens Olsen den anden Halve deel langs Beken som er den Vester Deelen.

3d. Saavel Havnen i Gaardens Udmark, som Qværne Bruget Huuset bliver fremdeles som forhen til fæl(les) Brug og Nyttiggjørelse tillige med den saakaldede Atals Dam.

4. Er Stranden mellom os saaledes Deelt at jeg Jens Larsen tilfalder Heele Fiske Bruget forbie Huusene Nord efter til en Odde. Vestenfor Huusene til Lands og Vands tillige, frie Strand til Kast og hans Fiskegarn; derimod tilfalder jeg Jens Olsen Stranden fra førnævnte Odde lige til mine Huus paa Gaarden Nersnes. - Og da det nu Beskrevne Deele er skeed efter vores bedste skøn vedtager vi samme som et ubrøstelig deele mellem vor eiende Øde Gaard Nersnes hvilket herved bekræftes under vore hænder og Signeter i overværelse ved opgangen og deelingen tilstædeværende og for undertegnede Vitterligheds Vitner.

Datum Nersnes den 9 Junii 1786

Jens Larsen holdt i Pennen

Jens Olsen holdt i Pennen

Til Vitterlighed underskriver og forseglar som overværende ved forestaaendes underskrift, men ei ved opgangen

M: H. Stabell

Amund Hekleberg

Stedsangivelser som er brukt:

"Møene Aasen": Møeneåsen er en ukjent stedsangivelse i dag, men det ser ut til at dette har vært navnet på åsen mellom Sokkajordet og dalen som går fra den øverste av Nydammenene og opp til Baarsrudtjernet.

"Aasgard Kleven": Dette ser ut til å være kleiva som folk i min barndom kalte Ospekleiv, og som går på skrå nord og nordvestover opp åsen fra dalen nevnt ovenfor, startende ca 250m nord for tuftene etter den gamle plassen Nordli.

"Atals Dam": «Atthalds-dam» er en kjent betegnelse på dammer som ble brukt til å regulere vanntilførselen til ei kvern eller ei sag i et vassdrag

"Auchelejna": Aukeleina er vel åsryggen nordover nordvest for Baarsrudtjernet

Grensemerkene:

I våre dager kan det virke underlig at eienomsgrenser ble markert ved å hogge kryss i trær og stein. Jeg har forsøkt på å finne ut hvor de angitte grensene egentlig gikk, og også forsøkt å finne de tre grensemerkene som angis å være hogd inn i fjell, men har foreløpig måttet gi opp disse forsøkene.

Alle grensetrærne er selvfølgelig borte, og det er bortimot umulig å finne merkene som angis å være «korset i Steen», i og med at de er angitt med referanser som f. eks. «i lige Strækning efter bemeldte Trær».

Kverna som er omtalt i dokumentet:

Hvor kan kverna ha stått? Dersom den har stått et sted langs bekken som renner fra Baarsrudtjernet til Nærnesstranda, finnes det tre naturlige fossefall i dette vassdraget. Det første er ved veikrysset ovenfor Sokka der veien til Baarsrud og veien til Baarsrudtjernet skiller lag. Rett oppstrøms dette fallet finnes det rester av en steindemning. Dersom denne demningen lukkes, vil vannet fra bekken bli ledet over i vassdraget som ender i Nydammene. Kan dette være atthaldsdammen som er omtalt i dokumentet? Denne dammen kan selvfølgelig også være anlagt senere, for å kunne lede vann fra Baarsrudtjernets nedslagsfelt ned til Nydammene når høsten har vært tørr, for å sikre nok vann til isdrift på disse. Ei grøft som går fra bak denne demningen og ender i veikanten på veien som fører mot Baarsrudtjernet tyder iallfall på at bekken kunne ledes over i det andre vassdraget ved behov.

Det neste fallet er fra demningen på Sokkadammen og ned til Sokkajordet, men det må antas at mesteparten av høydeforskjellen i dette fallet er kunstig, og først ble til da Sokkadammen ble anlagt med tanke på isdrift ca 1865.

Det tredje fallet i dette vassdraget er nedenfor Nærnes Kystbarnehage.

En annen mulighet er at kverna kan ha ligget langs bekken som renner gjennom Nydammene og ender nedenfor Bryggebakken innerst i Nærnesbukta. Her er det to muligheter. Et naturlig fossefall i denne bekken ligger ca 200m før innløpet i den øverste av Nydammene. Et fossefall finnes også ved utløpet av den nedre Nydammen, like oppstrøms Sundbyveien. Det er uklart om dette fallet er kunstig, da Nydammene er

anlagt mye senere i tid, og det er noe uklart hvordan terrenget på dette stedet så ut før demningene ble oppført.

En liten bekk renner også fra Schwartzedammen og ned i den nedre Nydammen. Schwartzedammen i sin nåværende form ble imidlertid bygget først i 1867, men terrenget rundt den tilsier at det må ha vært et naturlig vann her tidligere også. Bekken herfra og ned til den nedre Nydammen har fall i massevis, men vannføringen i dette vassdraget er svært liten, og det er derved lite sannsynlig at man ville anlegge ei kvern her.

Det finnes ingen spor av fundamenter for kvernanlegg langs noen av disse tre vassdragene i dag.

**Kilde: Pantebok nr IVb for Lier, Røyken og Hurum sorenskriveri, 1779-1788, side 619 og 620 (Digitalarkivet).*

ARNE MYRVANG

Bokkomiteen 2010

(komité for byggeskikksbok)

Komiteens sammensetning har ikke vært endret i 2010. Medlemmer er Amund Kjellstad, Harald Melvold, Inger Drengsrud Førde, Ingrid Bjørnstad, Jan Erik Ask, Jan Ølstad, Kristian Halvorsen, Kåre Selvik og Jørn Jensen.

I løpet av året har det vært avholdt seks møter. På møtene har deler av manuset til boka vært gjennomgått, med innspill fra medlemmene. De har innhentet opplysninger og gamle bilder fra publikum. Ett av møtene var på Nærnesstangen, der Kåre viste oss ulike eldre bygninger, samt et par nye byggeprosjekter.

Dessverre har framdrifta med boka vært dårlig, da jeg også har hatt mye annet å arbeide med. Skrivning av rapport om kulturminner på Slemmestad på oppdrag for kommunen, som skal lage en kommunedelplan, har tatt mye tid, men er nyttig for bokprosjektet.

SPIKKESTAD, 18.JANUAR 2011

JØRN JENSEN

Røyken historielags Hederstegn 2011

Røyken Historielags virksomhet hviler på en stor frivillig innsats som medlemmer yter år etter år. Det er en fin tradisjon at styret deler ut hederstegn til medlemmer som i åras løp har ytt en ekstra stor innsats for laget. Også i år ble det funnet verdige kandidater til Røyken historielags hederstegn.

Odd Arne Svendsrud

ble medlem av Historielaget i 1985. De første årene var han en aktiv deltaker på møter, markvandring og Oldtidsmarsj.

I siste halvdel av 1990-tallet ble han medlem av «Komiteen for gårds- og slektshistorie», og i perioden 1999 – 2001 var han med i redaksjonskomiteen for Bygdemagasinet.

I 1999 ble han valgt til leder av «Komiteen for gårds- og slektshistorie», et verv han hadde til 2010, hvor han igjen ble menig medlem av komiteen.

Det er et imponerende arbeid Odd Arne Svendsrud har lagt ned i å tolke og skrive ned formannsprotokollene fra 1837 og oppover, og kirkebøker for Røyken fra omkring 1700. Spesielt kirkebøkene, som var skrevet med gotisk håndskrift, må det ha vært en stor utfordring å tyde. I tillegg til å tyde skriftene har man også lagt dem inn på data. Dette arbeidet er utført av flere, men Odd Arne har vært med lenge og vært en av drivkreftene bak alle deler av prosessen.

Det er et utrolig antall timer han har lagt ned.

Også på et annet område har Odd Arne Svendsrud gjort et verdifullt arbeid. Han har

registrert alle gravsteiner på kirkegårdene i Lesja og Røyken fram til år 2000. Registreringene er å finne på internett, på det såkalte «Digitalpensjonatet» i Digitalarkivet. I Røyken dreier det seg om registreringer på 3930 personer som altså kan gjenfinnes med navn, fødsels- og dødsdato, og noen ganger yrke og ekteskapsforhold. I Lesja dreier det seg om 2693 personer.

Odd Arne Svendsrud var den første som gjennomførte Oldtidsmarsjen 15 ganger. Selv om dette ikke har vært avgjørende for tildelingen av hederstegnet, er dette også respektabelt.

Gerd Fossnes

ble medlem av Historielaget på slutten av 1980-tallet.

I 1991 ble hun valgt inn i Arrangementkomiteen, et verv Gerd Fossnes har hatt kontinuerlig siden, og fortsatt har.

Å ha et slikt verv i 20 år er i seg selv en stor prestasjon, men når Gerd for noen år siden flytte til Porsgrunn og fortsatte i komiteen, er det hele enda mer fantastisk. Det er knapt nok et arrangement på Kornmagasinet Gerd ikke har stilt opp på, siden hun flyttet ut av bygda.

Hun har også fungert noen år som «vaktmester» for Kornmagasinet, sammen med ektemann Bjørn, med utleie til mange faste leietakere og enda flere tilfeldige leietakere, som skulle vises rundt i lokalene.

Gerd Fossnes har hittil ca 20 års aktiv tjeneste for Røyken historielag og er en meget verdig mottaker av Røyken historielags hederstegn.

Litt forskjellig om kirkebøker

Jeg er medlem i Slekts- og gårdshistorie-gruppa i Røyken Historielag, og arbeider med transkribering av gamle kirkebøker for Røyken. Transkripsjon vil si å omskrive/overføre tekster fra et alfabet til et annet, i dette tilfelle fra det gotiske til det latinske alfabetet. Det høres sikkert ikke særlig spennende ut, men det er faktisk et artig og interessant arbeide.

Det er et tidkrevende arbeide, men også en lærerik prosess. Du føler at du blir «kjent» med familiene, og du følger dem i noen år og faser av deres liv. Du får tanker om livet i Røyken på den aktuelle tiden, og du ser folk og samfunn i en større sammenheng.

Utgangspunktet er de skannede kirkebøkene, som ligger fritt tilgjengelig på Digitalarkivets nettsider. Det mitt arbeide går ut på er lese av teksten, for så å legge dette ordrett inn i et dataprogram, kalt Augustus. Programmet er utviklet for dette formålet, og arbeidet gjøres etter gitte regler og følger en felles kirkebokstandard kalt Kyrre. Gruppen vår består av syv personer, og tre av oss arbeider med å skrive inn teksten på data. Resultatet blir søkbare kirkebøker som ligger i Digitalpensjonatet som finnes under Digitalarkivet på internett. Ved å søke på Buskerud/Røyken får man frem alt som er digitalisert, deriblant kirkebøkene. Dette er veldig greit for den som vil slippe å tyde den gotiske håndskriften, eller som vil finne opplysninger på en rask måte.

Fra Røyken finnes det i Digitalpensjonatet søkbare kirkebøker fra og med den aller første boken i 1701 og fram til 1810, med unntak av noen få år fra 1782 til og med 1796.

I Røyken har vi, som de fleste andre steder, både ministerialbøker og klokkerbøker. Ministerialbøkene var det presten som skrev, og klokkerbøkene var det som oftest klokkeren som skrev. Første klokkerbok er fra 1740-1768, videre har vi en fra 1797-1810 og den siste er fra 1814 -1856. Det er veldig greit å kunne sjekke innførsler i den ene typen kirkebok mot den andre, dersom det er noe man lurer på eller er i tvil om.

Det kan også nevnes at ministerialboken og klokkerboken aldri skulle oppbevares under samme tak over natten, noe som viser at de var opp tatt av sikkerhet den gang som nå.

I Røyken inneholder klokkerbøkene ofte mer utfyllende opplysninger enn hva ministerialbøkene gjør. I følge Digitalarkivet er ikke dette det vanlige, så våre klokkere må ha gjort en god jobb.

Som et eksempel på dette kan jeg nevne følgende:

I 1740 skriver presten Paul Christian Holst følgende i Ministerialbok nr. 2 (1731-1782), Døde og begravede 1741, side 141: I transkribert versjon:

Dom: 22 á trinit: gravfæstede ieg dette steds Klocher Niels Gundersøn Ryh udi hans alders 65 aar og hans Embedis 40te Aar

Samtidig skriver den nye klokkeren, Nicolay Knoph, dette om sin forgjenger i Klokkerbok nr. 1 (1740-1768), Døde og begravede 1740, side 308-309: I transkribert versjon:

Fredagen den 11te Novembris, blev miin Formand i Æmbedet, Salig Niels Gundersen Rye Gravfæstet udi KlokkerGræftet her paa KirkeGaarden tvert over fra Cornet Hoppes Grav, hvor gangen deler imellem, liige uden for dett Søndre Kirke-Vindue, ved den lille KirkeDør, og holder samme græfte, fra Hovet hiørnet af Rammen, liige imod Sal: Hoppes grav, need ad 6 allen i længden, og derfra i Breden liigeleedes 6 allen. hvor og den Salig Mandz: Værfader og Formand i Æmbedet Salig Hans Klokke og Hustrue tilliige med deris Børn var Begravede. Ellers betiente den Sal: Niels Gundersen Rye, Klokkeriet her i Sognet udi Førgetige aar, som var dobbelt saa lange som hans Værfader havde dett, og dødde saa udi sit alders 64: Aar, 4. Maaneder og 11 dage.-

Nå må det nevnes at dette muligens var såvidt omfattende fordi den nye klokkeren skrev om sin forgjenger.

Når det våres på kirkegården tror jeg nok vi kommer til å lete etter stedet der salig klokker Niels Gundersen Rye ble begravet.

Hver prest og klokker hadde den gang som nå sin egen håndskrift, og det var så visst ikke alltid skjønnskraft. Dessuten ble den gotiske håndskriften mer og mer «utvannet» jo lenger fremover i tid vi kommer.

På Digitalarkivets sider finnes et kurs i tyding av gotisk håndskrift, noe som kan være et nyttig hjelpemiddel hvis man vil lære seg å lese gotisk skrift. Der kan man øve seg på

Forts. neste side

Skifte etter Sogneprest Crøger

Silhuett av Sogneprest Johannes Crøger slik han er avbildet i sakristiet i Røyken kirke.

Johannes Crøger var sogneprest i Røyken i årene 1825 – 1830. Han var 72 år da han kom til Røyken etter å ha vært sogneprest i Heddal i Telemark i omkring 30 år. Men, alderen til tross, han fikk orden på jordmortjenesten i Røyken. Og Crøger og jordmortjenesten er fyldig omtalt i Røyken historielags årbok for året 1986, skrift nr. 7. Crøger fant sin død i en dam på prestegården 27. september 1830.

En av prestens døtre, Olea Crøger vil trolig bli mer husket i sin ettertid enn faren. Hun var blandt de første her i landet som samlet og skrev ned folkeviser, eventyr og sagn. Under tegnede har hatt noe kontakt med to damer i Telemark som nylig har skrevet ei bok om «Visesamlaren Olea Crøger og tida ho levde i».

Forts fra foregående side:

utvalgte tekster og få automatisk tilbakemelding på oversettelsen man har gjort.

Slektsforskning er blitt veldig populært den senere tiden, mye på grunn av serien «Hvem tror du at du er» som gikk på NRK 1 i vinter. Der så det ut som om det var en enkel prosess å finne slekten bakover, men for de fleste av oss er det en stor jobb med mye leting i gamle dokumenter og skrifter. Selv om mange kirkebøker altså er digitalisert, kommer man allikevel ikke utenom å lære seg å lese gotisk håndskrift, da også alle andre kilder fra tidligere tider er skrevet i denne skriftformen.

ANNE ELISABETH MYRVANG

I den forbindelse har jeg fått en utskrift av skifte etter sognepresten. Skifte er påbegynt i «Røgen Præstegaard» 27. september 1830, altså på selve dødsdagen, men ikke avsluttet før 21. juli 1834. Det gikk nesten fire år før man kunne slutføre skifte. Dette gjaldt et dødsbo som på et tidlig tidspunkt viste seg å være insolvent. Utskriften av skifte omfatter hele 26 tetskrevne A4-sider. Her vil vi bare gjengi noen hovedtrekk og kommentarer.

Innledningen lyder:

Skifte efter Sognepræst Crøger.

Sluttet 21. Juli 1834

Aar 1830 den 27de September indfandt jeg mig formedelst lovlig Forfald, ved min Fuldmægtig Friderik Morch paa Røgen Præstegaard, for at forsegle den sammesteds afdøde Sognepræst Crøger, paa Grund af Hr Capellan Schanches Skrivelse til mig af Dags Dato. Som Kl. 3 i Efrermiddag til mig indløb saaledes lydende: «S.T. Sorenskriver Kjerulff. - Paa Hr Crøgers Families Vegne meldes herved, at den Gamle ved døden afgik sidstafvigte Nat. Røgen den 27 September 1830. Ærbødigst G. Schanche».

Ved denne forretningen var foruten de allerede nevnete også lagrettsmennene Peder Askestad og Michal Grini samt lensmann Selboe og enkefu Crøger tilstede. Mengder av bøker og viktige papirer mv. ble låst inn og forseglet av lensmannen. Samtlige av prestens nedskrevne prekner ble imidlertid overlatt til enken fordi de skulle legges i kisten og gravlegges sammen med ham. Dette hadde Crøger bestemt for lang tid tilbake. Videre ble alt av sølvtøy, dekketøy, sengetøy mv. talt opp. Men prestefruen fikk lov å låne det nødvendige til bruk i begravelsen mot at hun tok ansvaret for det.

Neste samling var på «Arvetomten Røgen Præstegaard» 18. oktober samme år. Her ble «Stervbobørnene» 1) oppgitt å være:

a. Af den Afdødes første Ægteskab med Boel Johanne fød Holst:

Ældste Søn Jens Holst Crøger, fuldmyndig og Skibsfører, bosat i Holmestrand.

Anden Søn Christen Styr Crøger, fuldmyndig, er Kiøbmand bosat i Christiania, her tilstæde.

b. Af Sidste Ægteskab med nu gjenlevende Enke:

Søn Lieutenant Johan Crøger, fuldmyndig, er Adjung ved Skiens Latinske Skole

George Crøger, Lieutenant og konstitueret Veinspicerur i Stavanger, fuldmyndig

Jonas Wessel Crøger, Student, 23 Aar gammel, opholder sig i Christiania

Ældste Datter, Jomfru Bodil Johanne Crøger, 36 Aar gammel, ugift, her tilstæde

Anden Datter, Olea Styr Crøger, 29 Aar gammel, opholder sig i Risøer, ugift

Tredie Datter, Karen Nolette Crøger, 26 Aar, opholder sig i Stavanger, ugift

Fjerde Datter, Severine Alette, 25 Aar gl. her tilstæde

Gårdbruker Schievland ble formynder for jomfruene og «curator» for yngste sønn. (Det er verd å merke seg at alle døtrene fikk oppnevnt værger fordi de var ugifte kvinner)

I denne skiftesamlingen ble alt av løsøre nedtegnet og hver enkelt gjenstand ble prissatt og bokført.

Fra Hedddal fortelles det om Crøger at han elsket å skyte på blink. Og vindfløya i stavkirkens tårn tjente som blink. Derfor er det interessant å merke seg at det er registrert tre skytevapen i boet, et ordinært gevær, et lite gevær og en pistol. I tillegg er et krutthorn nevnt. Alt dette befant seg i storstuekammeret. Om han fortsatte å skyte på blink etter at han kom til Røyken vites ikke. Men også Røyken kirke hadde vindfløy. Den hadde årstallet 1822 og ble erstattet med en ny vindfløy i 1939. Den gamle er i dag montert i våpenhuset på murveggen inn til kirken.

I fortegnelsen er gjenstandene listet opp i rom for rom. Og rommene i hovedbygningen var mange: Storstuen, Storstuekammeret, Gangen, Indre rum, Dagligstuen, Dagligkammeret, Pige-kammeret, Kjøkkenet, Forstuegangen ovenpaa, Storsahlen, Sængkammeret, Dagligstorstuesahlen og Væveværelset. Denne del av fortegnelsen fyller fem sider. Vi merker oss at huset har eget «Væveværelse», men det er ikke angitt noen vev i fortegnelsen, bare fem «vævskeer». Derimot finnes to rokker, fem par karder, en garnvinne og ett hespetre. Så spinning hørte nok med til kvinnes sysler. Ved avslutningen av takseringen i hovedbygningen ble regnskapsbok og kvitteringer forseglet og overlevert enkefruen til forvaring. De plomberte embedspapirer ble overlevert til presten Schanche som forrettende prest.

Taksten for gårdsredskaper, husdyr mv. fyller 2-3 sider. Vi bare nevner at besetningen besto av bla. 12 kuer, a 10 rd., 2 stuter a 3-6 rd.

4 hester a 7-16 rd, alle nevnt ved navn. Videre 9 får, 4 svin og en rekke ungdyr. Det heter at av denne besetningen er 1 hest, 6 kuer, 1 okse 1 a 2 får og 3 svin «Inventariee».

Allerede 1. mai 1830 hadde Crøger skriftelig forpliktet seg til å betale 300 rd. til Even Grinie og Hans Huseby for omfattende åbotsarbeider 2) de skulle utføre på enkesete nedre Aasaker. Disse var vesentlig mer omfattende enn hva som egentlig krevdes. Men slik ville Crøger ha det. Crøger hadde ved den anledning pantsatt alt sitt løsøre og all avling og avdrått i prestegården. Men arbeidet ser ikke ut til å være påbegynt enda. På grunn av boets «miserable» økonomiske stilling ingår nå bostyret en ny avtale med Grinie og Huseby med en enklere utførelse av arbeidene og mot en betaling av bare 200 rd. Men også dette arbeidet skal fullt ut dekke åbotskravene. De skal få første rett til betalig så snart auksjoner er avviklet. Og dette beslutter man skal skje snarest. Det blir videre besluttet at husholdningen skal drives for boets regning ut året.

Denne dagen oppsummeres boets forventede inntekt til 1089 Spd. 3). Sum gjeld i boet ble foreløpig summert til 1670 Spd. Enken presenterte også utlegg hun hadde hatt til arbeidslønn og reparasjoner for åboden for 149 Spd. Men på grunn av boets «Mislike Stillings» ville hun ikke kreve pengene tilbake. Dette var penger hun hadde brukt av sin «Indtækt i Naadeaaret».4)

Forøvrig noterer vi oss at Laugrettsmennene Even Grinie og Hans Huseby har skrevet under protokollen med «påholden penn». De kunne altså ikke skrive sine navn selv.

Det ble etter hvert avviklet flere skiftesamlinger. Man hadde problemer med åboden både på enkesete og i prestegården. Ja, til og med Kirkedepartementet fremsatt krav i boet for midler Crøger var utbetalt for åbotsarbeider som mulig ikke var utført i Heddal. Men i møte 21. juli 1834 ble sluttstrek satt, denne gang på gården Grini. Nå var sum gjeld og utgifter kommet opp i 173 Spd. mens inntektssiden lød på 1169 Spd. Konklusjon: **Boet var falitt.** Etter at prioriterte krav var dekket gjensto en kapital på 173 Spd. til dekning av en restgjeld på 977 Spd. Dette ga en utbetaling på vel 17 Spd. for hver 100 Spd. man hadde til gode. De 977 Spd. representerte totalt 18 krav, vesentlig fra utenbygds kjøpmenn. Og kjøpmann Crøger (sønnen) hadde det største enkeltkravet på 300 Spd.

Men i begravelen ser det ikke ut til å være

spart på noe. Sønnen, kjøpmann Crøger, fikk dekket en regning på 74 Spd. i boet, Og dette var restsummen etter at han på vegne av boet hadde innkassert og trukket fra 39r, 5) og 46 s. Så vidt vi kan forstå har den totale utgift i tilknytning til begravelsen vært på ca. 94 Spd. Dette tilsvarer verdien av ca. 9 kuer. Altså ingen billig begravelse. I følge kallsboken ble Johannes Crøger gravlagt i nærheten av et stort tre omtrent midt på kirkegården ved Røyken kirke.

Alt tyder på at sogneprest Johannes Crøger manglet den økonomiske forståelse som var nødvendig for å ta hånd om alle de oppgaver som hørte med til et sogneprestembede på 1800-tallet.

Ole Sønju

Stervbobørnene = Dødsbobarna (avledet fra tysk)

Åbot er betegnelsen på den plikt en bruker av fast eiendom har til å vedlikeholde bygninger og gjerder mv. Betegnelsen brukes også om selve vedlikeholdet eller den erstatning brukeren må betale til eieren for forsømt vedlikehold.

Etter lov av 14. juni 1816 var det norske mynssystemet slik: 1 spd. = 5 ort = 120 skilling «Indtækt i Naadeaaret». Enker etter geistlige embedsmenn hadde krav på en viss del av embedsinntektene en tid etter embedsinnehaverens død. Som regel ett år.

Vi antar at r i dette tilfelle står for en gammel betegnelse hvor 1 r = 60 skilling dvs. at 39r = 39 x 60 : 120 = 19 ½ Spd.

Kilder: Skifte efter Sognepræst Crøger, sluttet 21. Juli 1834. Skifteprotokoll 10b (1825-1835) for

Lier, Røyken og Hurum Sorenskriveri

Røyken historielags årbok 1986, skrift nr. 7

Norsk historisk leksikon

Røyken bygd før og nu, 1928

Redaksjonen har fått tilsendt boken "Vise-samlaren Olea Crøger og tida ho levde i" av Anne Haugen Wagn og Berit Mogan Lindheim. Boka vil bli omtalt i høstens utgave av bygdemagasinet

RED.

Rapport fra slekts- og gårdshistoriegruppa

Gårds- og slekthistoriegruppa i Røyken Historielag arbeider videre med transkribering av kirkebøkene for bygda. Dette skjer på den måten at gruppas medlemmer først leser gjennom innførsler sammen på møtene hver torsdag kveld på Kornmagasinet og diskuterer vanskelige ord og partier. Deretter blir de gjennomleste innførslene lagt inn i et dataprogram som er utarbeidet av DIS Norge for dette formålet. Tre av gruppas medlemmer utfører dette arbeidet utenom møtetidene.

Når en bok eller et kapittel er lagt inn i dette programmet, leses korrektur på innførslene før en eksportfil tas ut og sendes til Digitalarkivet.no, som legger ut fila i søkbar form på Digitalpensjonatets sider.

Materialet fram til midten av 1800-tallet er stort sett skrevet i gotisk håndskrift, noe som til tider kan være en stor utfordring å tyde. Noen prester har en nydelig håndskrift som lett lar seg oversette, mens andre har en mer slurvete stil som derved setter større krav til oversetterne, og som gjør at arbeidet går tregere.

I dag er mesteparten av innholdet i kirkebøkene for Røyken fra starten i 1701 og fram mot 1810 lagt ut på denne måten, og vi arbeider for tiden med gjennomgang av perioden videre fram mot 1850. Man kan si at arbeidet vi gjør er en del av en nasjonal dugnad. I de aller fleste andre kommuner drives også tilsvarende arbeid på frivillig basis. På grunn av det enorme omfanget er dette et arbeid som ellers aldri ville blitt utført av arkiverket selv.

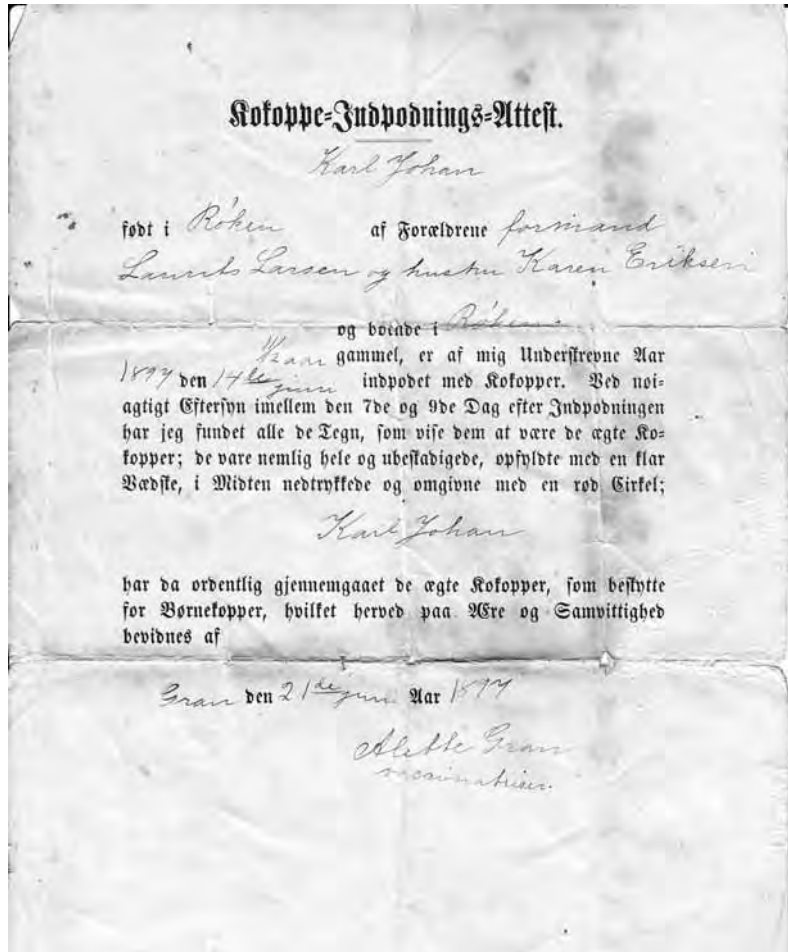
I Norge er alt materiale som blir lagt ut på denne måten gjennom Digitalarkivet gratis, mens det f eks i Sverige er en betalingstjeneste. Man kan diskutere om dette er en oppgave som slekts- og gårdshistoriegruppa bør bruke all sin tid på, men det er av avgjørende betydning for videre arbeid at denne jobben blir gjort. I dag består gruppa av 7 medlemmer, men vi vil gjerne at flere interesserte blir med. Stikk gjerne innom oss på møtene våre på Kornmagasinet på torsdager mellom 19.00 og 21.00, eller kontakt en av gruppas medlemmer dersom du er interessert i hva vi driver med, eller har et spørsmål om egen slekt fra Røyken.

ARNE MYRVANG

Jordmora Alette Gran

Les art. «Gamle hus i Røyken» i bygdemagasin nr. 37 fra mai 2000 om jordmorstua på Gran, i dag Ølstadv.4.

En gammel vaksinasjonsattest dukket opp.

Røyken Historielag arrangerer bygdedag på Kornmagasinet lørdag 28. mai kl 11-16.

I år vil vi arrangere bygdedagen på Kornmagasinet og vise frem «Røyken's best bevarte hemmelighet» – nemlig vårt museum i 2. etg. Bygdesamlingen som i dag består av godt over 1000 gjenstander er dessverre lite kjent av folk i bygda. Dette ønsker styret og museums komiteen å gjøre noe med ved å ha åpent hus hele lørdagen fra kl 1100 til kl 1600.

Vi vil prøve å få til diverse aktiviteter både for barn og voksne og har planene klare for: Hestesko kasting, kasting på stikka med gamle 5 ører, paradiso hopping, seljeflytø laging, fletting av hestetømmer, demonstrasjon av gamle leker osv. Vi håper at vår «gråtass» er klar for en tur med barna.

Felt esse og demonstrasjon av hva en smed kan lage av verktøy, kniver ute på tunet.

Stor Takke for laging av lefse, lomper, ertebrød. Salg av vaffer og kaffe inne.

Salg av våre årbøker, bygdebøker, kart, kort og tegning av nye medlemmer.

I tillegg vil vi et lite brukmarked med spesielt pene og interessante objekter.

Sett av dagen for en hyggelig tur innom Kornmagasinet og Bygdesamlingen denne lørdagen og bli kjent med noe av Røykens historie. Gratis adgang hele dagen.

BJØRN ERIC

Vi utfordrer våre lesere! Drar noen kjensel på personer på disse bildene? Vi hører svært gjerne fra dere. **RED.**

Vi utfordrer våre lesere! Drar noen kjensel på personer på disse bildene? Vi hører svært gjerne fra dere. **RED.**